

NYHETSBRÉV

Biblioteksutveckling Östergötland

Nyhetsbrev #1 2025 // [Prenumerera här](#)

Hej!

Nytt år, nytt nyhetsbrev. Hoppas du har kunnat njuta av lite ledighet under helgerna. Hos oss startar vi upp i full fart. I det här nyhetsbrevet får du ta del av spännande bildningstillfällen, bra datum att hålla reda på och annat som vi tror du kan ha intresse av, och vi avslutar det med en text om tjänsten offensiv bibliotekarie och vad det kan vara för något.

Trevlig läsning, Biblioteksutveckling Östergötland

Webbinarium hos MTM om talböcker och Legimus

31 jan 8.30 - 10.00

MTM ger grundläggande information om vad en talbok är och vem som får läsa den, hur du introducerar och registrerar nya användare till Legimus och om ditt ansvar som registrerare. De visar också hur du hanterar konton, t ex att byta lösenord och att göra en ansökan om biblioteksflytt. Dessutom finns det gott om tid för att ställa frågor om Legimus.

[Läs mer om webinariet och anmäl dig hos MTM](#)

Tillgängliga e-böcker kräver grundlagsändringar

Lagen om vissa produkters och tjänsters tillgänglighet träder i kraft den 28 juni i år. Den ställer bland annat krav på e-böcker och programvara för att läsa e-böcker. Men en statlig utredning konstaterar att det krävs ändringar i de svenska mediegrundlagarna för att kraven i det europeiska tillgänglighetsdirektivet ska vara tillämpbara för e-böcker.

I Sverige omfattas e-böcker av ett grundlagsskydd, antingen genom tryckfrihetsförordningen eller yttrandefrihetsgrundlagen (de så kallade mediegrundlagarna).

Ändringar i grundlagarna kan endast genomföras efter två riksdagsbeslut med ett val emellan. Utredningen föreslår i sitt betänkande att samtliga författningsförslag ska träda i kraft den 1 januari 2027.

[Läs mer hos MTM](#)

Kom ihåg anmälan till Mediekonferensen

4 feb 13.00 - 16.00, Linköpings huvudbibliotek + digitalt
Kom till Linköpings bibliotek eller delta digitalt på konferensen.

Hur går kampen vidare i USA för fri läsning? Vad säger bibliotekarier om mediestrategier? Hur ser det gemensamma mediesamarbetet ut framöver? Hur tänkte Linköpings stadsbibliotek när de tog bort sitt bokmagasin? Hur mycket otillbörlig påverkan sker ute på folkbiblioteken?

[Läs mer och anmäl dig i vår kalender](#)

Göta demokratidag: om tillgänglighet

Rätt bibliotek passar alla. Anna Bergholtz, Clara Törnvall och Gulistan Kavak är tre föreläsare som Götabibliotekens medarbetare får möta på demokratidagen, den **18 mars i Linköping**. Motala bibliotek berättar också om hur de gjorde sitt bibliotek mer tillgängligt; lär känna ett tillgänglighetsträd; möt Funktionsrätt Östergötland och delta i gruppdiskussioner.

[Läs mer och anmäl dig i vår kalender](#)

Nationella minoriteter

Samernas nationaldag

6 februari firas den samiska nationaldagen. Det kommer också uppmärksammas på många bibliotek. I Motala till exempel arrangeras en bokutställning. På Linköpings huvudbibliotek är det sagoläsning kl. 14 till 14.30 med samiska sagor. På Stortorget inleds firande kl. 16. Här jojkar Lars-Ånte Kuhmunen och borgmästare Mikael Sanfridsson talar. På kvällen, kl. 18.30 är det konsert i Linköpings domkyrka.

250 år av judiskt liv i Sverige

Forum för levande historia har en ny utställning om barn som tillhör en nationell svensk minoritet. Barnen är i centrum när besökare får lära känna de fem nationella minoriteterna. Utställningen riktar sig till åldern 9-12 och kommer på sikt också turnera runt i Sverige.

[Hos Judiskt liv kan du läsa mer](#)

Förintelsens minnesdag

Den **27 januari** är det 80 år sedan Auschwitz befriades. I samband med detta uppmärksammas Förintelsen under hela veckan och flera dagar i Östergötland: Utställningar, VR-presentationer, författarbesök och föreläsningar på Götabibliotek.

[Läs om programpunkterna hos Forum för levande historia](#)

Stöd till finsk kultur

Region Östergötland administrerar ett ekonomiskt stöd till föreningars arrangemang för att stärka den finska minoritetens band till finska språket och kulturen. Bidraget går att söka i två ansökningsperioder: den **3 februari - 3 mars** och den **25 augusti - 25 september**. Regionen är liksom Finspång, Norrköping och Motala finskt förvaltningsområde

[Läs mer om stödet hos Region Östergötland](#)

Barn och unga

Webbinar: Olika vägar till barnets bästa

3 feb, 14 - 15:30, Digitalt

Fler och fler bibliotek slopar avgifter för barn och unga och/eller sänker åldern för barn att skaffa egna bibliotekskort utan målsmans tillstånd. Varför är det viktigt ur ett barnrättsperspektiv och hur har biblioteken gått tillväga? Detta är fokus för samtalen i det tredje webinarieriet om barnrätt i praktiken!

[Läs mer och anmäl dig hos Digiteket](#)

Nätverksträff Göta barn och unga

26 februari, 9 - 15.30, Finspångs bibliotek

Vi ses där!

[Anmälan och information i vår kalender](#)

MIK

Digitalt fika – AI på olika sätt

29 jan, 8.30 – 9.30, Digitalt

Mats Svensson med kollegor från Leksands folkhögskola kommer att dela sina erfarenheter kring AI på nya, kreativa sätt utifrån en utställning och ett nytt sätt att jobba med AI inom lärande. Kan bibliotek jobba på liknande sätt?

[Läs mer i vårt kalendarium på vår hemsida](#)

MIK-dag 2025 - Från myter till AI – en resa genom berättelsens värld

3 april, 8.30 – 16.15, Cnema och Digitalt

Välkommen till årets MIK-dag, där vi tillsammans utforskar berättelsens utveckling från dåtidens myter och sagor till dagens digitala landskap. Dagen belyser berättelsen som fenomen genom ett medie- och informationskunnighetsperspektiv och erbjuder insikter för bibliotek, skola och andra MIK-intresserade verksamheter.

[Läs mer i vår kalender](#)

All digital weeks

7 mars - 4 april

ALL DIGITAL Weeks 2025 äger rum den 17 mars till den 4 april.

[Mer information hittar ni på Digidels hemsida](#)

Källkritikens dag 2025

Den **13 mars** är det Källkritikens dag och då anordnar Internetstiftelsen en eftermiddag om "När fungerar den digitala källkritiken – hur gör man och varför behövs den?". Välkomna att sprida detta evenemang eller visa det på ert bibliotek.

[Läs mer hos Internetstiftelsen](#)

MIK-frukost, museernas roll inom demokrati och MIK-arbete

27 feb, 8.30 - 9.45, Digitalt

Välkommen på frukostseminarium om MIK! Niklas Cserhalmi, museichef på Arbetets museum och ordförande för Sveriges Museer, delar med sig av sin erfarenhet av källkritik, källtillit och visionen om ett Demokratilabb. Vi diskuterar hur MIK kan utvecklas och breddas i olika sammanhang. För dig som jobbar med eller vill lära dig mer om MIK.

[Mer information och länk till anmälan i vårt kalendarium](#)

Digiteket - vi tipsar om spännande innehåll!

Att leda en skrivkurs på temat fantasy

Syftet med denna kurs är att på ett enkelt sätt ge vägledning åt den som vill arrangera en skrivkurs på temat fantasy med en barn- eller ungdomsgrupp. Du behöver inte vara en van skribent eller expert på genren för att, efter genomgången kurs, kunna genomföra en kortare eller längre skrivkurs på temat fantasy.

[Läs mer och gå kursen hos Digiteket](#)

Tornedalingar, kväner och lantalaiset – språk, kultur och identitet

Det här är en kort kurs för att öka kompetens och förståelse för tornedalingar, kväner och lantalaiset. Kursen strävar inte efter att vara heltäckande, utan fokuserar istället på specifika ämnen och områden som vi tycker är viktiga att känna till om man jobbar på bibliotek.

[Gå kursen hos Digiteket](#)

Bokcirkel utforskar teknikens roll i samhället

Under hösten 2024 möttes läsare och teknikexperter i en nyskapande bokcirkel för att bland annat utforska dessa framtidsfrågor. Med science fiction-romaner som utgångspunkt och forskare som samtalspartners skapades ett forum där teknikens möjligheter och utmaningar belystes ur både mänskliga och samhällsliga perspektiv.

[Läs artikeln hos Digiteket](#)

Skolbibliotek

Alla har rätt att bli läsare

5 feb, 9.00 – 16.00, Equmeniakyrkan i Linköping

Hur kan du som skolbibliotekarie stötta barn med läs- och skrivsvårigheter? Hur kan lärare och skolbibliotekarier samverka? Ta chansen att prata med våra föreläsare, ställ frågor och diskutera hur ni som jobbar inom skolan ska tänka när det gäller öronläsning och tillgänglig läsning. Hur stöttar man en elev som är primär öronläsare när man själv är primär ögonläsare?

[Läs mer i vår kalender och anmäl dig här senast 27 januari](#)

Tips på seminarium: Utveckla elevers källkritiska färdigheter – arbeta med biblioteket

Ett seminarium där du får lyssna till konkreta exempel på samarbete mellan folk- och skolbiblioteket i Åtvidaberg. Motåla bibliotek berättar om Bamses källspanare och Carina Milde berättar om hur Arbetets museum jobbar med källkritik.

[Se hela seminariet på YouTube](#)

Tips: AI i praktiken

Se gärna på denna föreläsning med Martin Sörensson om AI i praktiken. Fokus är på den praktiska tillämpningen av AI i grundskolan med start från mellanstadiet. Dels från elevaspekten om vad de behöver kunna om AI (LiU) och dels från lärarna hur de kan använda sig av AI i undervisningen, med tanke på formativ bedömningsstöd, anpassning efter NPF och för lektionsplanering. En mycket matnyttig föreläsning som visar konkret hur du kan jobba med ChatGPT i ditt arbete.

[Se föreläsningen på YouTube](#)

Webbinarium om rapporten "Skolbibliotekets rum och bemanning"

4 mars, 14.30 - 15.30, Digitalt via Zoom

Välkommen till ett webinarium där vi presenterar den nyutkomna rapporten "Skolbibliotekets rum och bemanning", som genomförts av Maria Heimer på uppdrag av Biblioteksutveckling Östergötland. Rapporten undersöker skolbibliotekens roll i Östergötland och belyser både goda exempel och utvecklingsområden.

[Anmälan och mer informations finns i vår kalender](#)

Notiser

Biblioteksdagarna i Borås

Den **21 och 22 maj** bjuder Svensk biblioteksforening in till Biblioteksdagarna. Temat är Tillbaka till framtiden. Arrangörerna lovar nedslag i tidigare konferenser för att se vad som hänt sedan sist för att hitta nya insikter. Dessutom firas Svensk biblioteksforening, som fyller 25 år.

[Program och anmälan finns hos Svensk biblioteksforening](#)

Vem tycker du är värd pris?

Nominera en kollega eller ett bibliotek till någon eller flera av Svensk biblioteksforenings hela sju olika utmärkelser.

[Läs mer hos Svensk biblioteksforening](#)

Kulturrådets regleringsbrev 2025

Kulturrådet har fått regeringens regleringsbrev. Här syns bland annat ett nytt uppdrag att samla in och presentera goda exempel på läs- och skrivfrämjande insatser från hela landet och att fortsätta uppdraget med Läslistor.

[Läs mer på Kulturrådets hemsida](#)

Play på Kungliga biblioteket

KB har också en playfunktion där det går att ta del av föreläsningar och samtal i efterhand.

[Se här på Kungliga bibliotekets hemsida](#)

//Nyfiken på//

Hur arbetar en bibliotekarie offensivt?

Text: Louise Gladnipa, Tranås bibliotek

Offensiv bibliotekarie, vad är det? När jag såg begreppet i jobbannonsen hade jag aldrig stött på det tidigare men tyckte om de associationer de gav. Det lät spännande! Jag sökte och fick tjänsten som offensiv bibliotekarie på Tranås stadsbibliotek och började min tjänst i augusti 2024. Målet med min nya roll var att nå ut med biblioteksverksamhet till dem som sällan eller aldrig besöker stadsbibliotek. Då Tranås endast har ett bibliotek, beläget på Storgatan, finns det vissa hinder för dem som inte bor nära att besöka biblioteket. Biblioteksutveckling Östergötlands statistiska undersökning av Götatabiblioteken som publicerade 2023 visade att avstånd har stor betydelse för hur ofta man besöker bibliotekslokalen eller använder bibliotekens tjänster, ju längre man bor från biblioteket desto mer sällan besöker man det.

Det första jag behövde göra var att skapa mig en överblick och ett kontaktnät. Därför gjorde jag korta intervjuer med invånarna på lokala marknader, idrottsdagar och konstevenemang. Intervjusvaren och samtal med boende utanför Tranås tätort visade att de efterfrågar närmare tillgång till bibliotekets resurser och programverksamhet. Jag började därför ta kontakt med de föreningar och organisationer som är mest aktiva på de olika småorterna.

Under hösten har jag regelbundet besökt ett fritids och två förskolor. På fritids har fokus legat på att öka läslusten via högläsning, boktips och lekar kopplade till böcker och läsning. På förskolorna har jag genomfört sagostunder, startat upp hallbibliotek och bokdepositioner.

Jag känner mig fortfarande ny i min roll men känner att jag är på rätt väg. Det är ett otroligt givande och spännande uppdrag och jag märker att det ger resultat genom att de människor jag möter blivit mer informerade om bibliotekets verksamhet.

hittar du på vår webb under [Kalender](#).

Det här är ett nyhetsbrev från Biblioteksutveckling Östergötland | [Avsluta prenumeration](#)

KONTAKT

Biblioteksutveckling Östergötland
Region Östergötland
581 91 Linköping

biblioteksutveckling@regionostergotland.se
www.regionbibliotekostergotland.se

